

FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN

Februar 2026

Rigsrevisionens notat om
beretning om

Forsvarsministeriets beredskab til at bekæmpe olie- og kemikaliefurening af havet

Opfølgning i sagen om Forsvarsministeriets beredskab til at bekæmpe olie- og kemikalieforurening af havet (beretning nr. 7/2023)

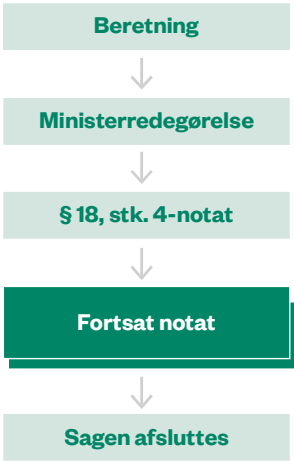
20. januar 2026

RN C103/26

I. Baggrund og konklusion

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om Forsvarsministeriets beredskab til at bekæmpe olie- og kemikalieforurening af havet, som blev indledt med en beretning i 2024. Opfølgningen sker med henblik på at vurdere, om de initiativer, som forsvarsministeren har stillet Statsrevisorerne i udsigt i lyset af Statsrevisorerne bemærkninger og Rigsrevisionens beretning, er gennemført. Havmiljøberedskabet blev overdraget fra Forsvarsministeriet til Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab ved kongelig resolution af 29. august 2024. Vi har tidligere behandlet sagen i notater til Statsrevisorerne af 18. april 2024 og 27. november 2024.
2. Beretningen handlede om, hvorvidt Forsvarsministeriet havde sikret, at der var et tilfredsstillende beredskab til at bekæmpe olie- og kemikalieforurening af havet. Baggrunden for undersøgelsen var bl.a., at Forsvarsministeriet allerede i 1996 vurderede, at de fire miljøskibe, som skulle inddæmme og opsamle forurening, var forældede.
3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det kritisabelt, at Forsvarsministeriets beredskab til at bekæmpe olie- og kemikalieforurening af havet ikke levede op til lovgivningen på området og til internationale forpligtelser.
4. Forsvarsministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at ministeren så med stor alvor på udfordringerne med havmiljøberedskabet. Ministeren oplyste, at en løsning ikke kunne vente til 2032, hvor nye skibe tidligst vil kunne varetage opgaven fuldt ud. Forsvarsministeriet skulle derfor afdække midlertidige løsninger, fx i form af leje og køb af eksisterende skibe. Denne afdækning blev ifølge ministeren igangsat i december 2023.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Konklusion

Rigsrevisionen konstaterer, at Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab ikke har iværksat eller har planer om at iværksætte tiltag på området, indtil ministeriet har anskaffet nye skibe til beredskabet. Ministeriet oplyser, at der arbejdes på levering af nye skibe snarest og senest i 2032. Der er dermed ikke fundet en midlertidig løsning på problemerne med beredskabet, sådan som forsvarsministeren stillede i udsigt i ministerredegørelsen, fordi en løsning ikke kunne vente til 2032. Rigsrevisionen kan konstatere, at beredskabet derfor frem til anskaffelsen af nye skibe ikke kan forventes at leve op til lovgivningen og internationale anbefalinger. Rigsrevisionen finder dette kritisabelt, men vurderer samtidig, at denne del af sagen ikke kan bringes videre.

Rigsrevisionen vil fortsat følge og orientere Statsrevisorerne om:

- Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs arbejde med at indgå kontrakt om levering af nye skibe senest i 2032.

II. Status på sagen

5. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgningspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgningspunkt	Status
1. Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs arbejde med at iværksætte tiltag, som kan bidrage til at sikre, at beredskabet kan bekæmpe forurening i overensstemmelse med lovgivningen og internationale anbefalinger, indtil ministeriet har anskaffet nye skibe til beredskabet.	Behandles og afsluttes i dette notat.
2. Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs arbejde med at indgå kontrakt om levering af nye skibe til beredskabet senest i 2032.	Behandles i dette notat og følges fortsat.

III. Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs initiativer

6. Vi gennemgår i det følgende Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs initiativer i forhold til opfølgningspunkterne.

7. Opfølgningen er baseret på redegørelser fra Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab vedrørende status for arbejdet med havmiljøberedskabet.

Iværksættelse af tiltag på området

8. Statsrevisorerne så med stor alvor på, at det danske havmiljø har været og fortsat frem til 2030'erne vil være udsat for en unødigt risiko for forureningsulykker. Statsrevisorerne fandt det meget bekymrende, at Forsvarsministeriet havde kendt til det mangelfulde beredskab længe og allerede i 1996 vurderede, at miljøskibene var forældede. Dette påtalte Statsrevisorerne.

9. Forsvarsministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at det var forventet, at de nye skibe tidligst ville kunne overtage havmiljøberedskabet fuldt ud i 2032. Ministeren oplyste, at en løsning ikke kunne vente til 2032. Det fremgår af redegørelsen, at Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse derfor blev anmodet om at afdække mulige løsninger. Det fremgår desuden af redegørelsen, at det var forventningen, at der ville kunne træffes beslutning om havmiljøberedskabet inden sommeren 2024. Ministeren orienterede i juli 2024 Rigsrevisionen om, at det var vurderingen, at en beslutning om havmiljøberedskabet først kunne træffes i løbet af september 2024.

Havmiljøberedskabet blev overdraget fra Forsvarsministeriet til Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab ved kongelig resolution af 29. august 2024. Ministeren for samfundssikkerhed og beredskab oplyste, at der fortsat blev arbejdet på at afdække mulige løsninger i samarbejde med Forsvarsministeriet, jf. Rigsrevisionens notat af 27. november 2024. Ministeren oplyste også, at der var brug for mere tid til at få udarbejdet et grundigt beslutningsoplæg vedrørende håndteringen af havmiljøberedskabet, som kunne drøftes i forligskredsen. Ministeren oplyste ikke, hvornår et beslutningsoplæg forventedes færdigt.

10. Vores opfølgning viser, at Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab ikke har iværksat tiltag, som kan bidrage til at sikre, at beredskabet kan bekæmpe forurening i overensstemmelse med lovgivningen og internationale forpligtelser, indtil ministeriet har anskaffet nye skibe.

Ministeriet oplyser, at afdækningen af midlertidige løsninger, som blev sat i værk i 2023, har vist, at der ikke er mulige alternativer.

Ministeriet oplyser, at der er fundet en langsigtet løsning, da der med *Deftale om en flådeplan under forsvarsforliget 2024-2033* er indgået en politisk aftale om, at der skal anskaffes fire nye havmiljø- og minelægningsskibe, som skal erstatte de fire nuværende miljøskibe. Ifølge ministeriet skal de nye skibe bidrage til, at Danmark kan efterleve gældende lovgivning og internationale forpligtelser på havmiljøområdet. Ministeriet oplyser, at der i tæt samarbejde med Forsvarsministeriet arbejdes på levering af de nye skibe snarest og senest i 2032.

11. Rigsrevisionen kan på den baggrund konstatere, at Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab ikke har iværksat eller har planer om at iværksætte tiltag på området, indtil ministeriet har anskaffet nye skibe til beredskabet. Ministeriet oplyser, at der arbejdes på levering af nye skibe snarest og senest i 2032. Der er dermed ikke fundet en midlertidig løsning på problemerne med beredskabet, sådan som forsvarsministeren stillede i udsigt i ministerredegørelsen, fordi en løsning ikke kunne vente til 2032. Rigsrevisionen kan konstatere, at beredskabet derfor frem til anskaffelsen af nye skibe ikke kan forventes at leve op til lovgivningen og internationale anbefalinger. Rigsrevisionen finder dette kritisabelt, men vurderer samtidig, at denne del af sagen ikke kan bringes videre. Rigsrevisionen vil dog fortsat følge og orientere Statsrevisorerne om ministeriets arbejde med at indgå kontrakt om levering af nye skibe senest i 2032.

12. Hele sagen kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

13. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

Birgitte Hansen

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Stats- revisorernes mødebehandling og minister- redegørelse(r)	Behandlet i udvalg	Gennemgang ved Statsrevisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgs- spørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
Forsvarsministe- riets beredskab til at bekæmpe olie- og kemikalieforure- ning af havet (nr. 7/2023) 22-01-2024 Minister- redegørelse: Forsvars- ministeren: 23-03-2024	Finansudvalget: 01-02-2024	Forsvarsudvalget: 29-02-2024 Miljø- og Fødevarer- udvalget: 29-02-2024	Forsvars- ministeren: 02-02-2024 (133) 01-03-2024 (117) 01-03-2024 (118)			